

Ôl-ddyledion

Taflen wybodaeth

Rhif.001

Os ydych yn hwyr yn gwneud taliadau ac wedi derbyn hysbysiad ôl-daliadau dyma rywfaint o wybodaeth bwysig i'ch helpu.

Peidiwch ag anwybyddu'r problem.

- **Gweithiwch allan faint o arian sy'n ddyledus gennych.** Er mwyn gwneud hyn, bydd angen i chi restru pob un o'r sefydliadau y mae arnoch arian iddynt. Gall cynghorydd dyledion eich helpu.
- **Cysylltwch â'r sefydliadau y mae arnoch arian iddynt.** Dywedwch wrthynt eich bod yn cael problemau. Efallai y gallant drafod opsiynau ar gyfer ad-dalu'r hyn sy'n ddyledus gennych.
- **Ceisiwch help a chyngor am ddim.** Mae eich hawliau a'ch opsiynau'n dibynnu ar y math o gytundeb, a gall y gyfraith fod yn gymhleth. Gallwch gael help a chyngor annibynnol am ddim gan nifer o sefydliadau - trowch drosodd am fanylion.
- **Talwch ddyledion â blaenoriaeth yn gyntaf.** Mae rhai dyledion yn bwysicach nag eraill am y gall canlyniadau peidio â'u talu fod yn fwy difrifol nag ar gyfer dyledion eraill, er enghraifft, morgais, rhent, treth gyngor/ardrethi neu ôl-ddyledion nwy neu drydan. Gall cynghorydd dyledion eich helpu i lunio cyllideb i reoli eich arian.
- **Meddyliwch yn ofalus cyn benthg arian i addalu dyledion.** Ceisiwch gyngor cyn benthg yn erbyn eich cartref – byddwch yn talu mwy yn y pen draw a byddwch yn wynebu risg o golli eich cartref.
- **Efallai y gallwch ofyn i lys am fwy o amser i ad-dalu dyled** – ond dim ond mewn rhai amgylchiadau. Siaradwch â chynghorydd dyledion cyn ystyried cymryd camau mewn llys. Cadwch gopiâu o lythyrau a negeseuon e-bost rhag ofn y bydd eu hangen ar y llys.

Gallai gwneud dim wneud pethau'n waeth.

- Gallai'r benthyciwr gymryd camau cyfreithiol yn eich erbyn, a gallech dalu mwy mewn llog a thaliadau yn y pen draw. Gallai taliadau a fethwyd effeithio ar eich statws credyd a'i gwneud yn fwy anodd i chi gael credyd yn y dyfodol.

Trowch drosodd am fanylion am ble i gael help a chyngor.

Help a chyngor

Gallwch gysylltu â'r sefydliadau dielw hyn i gael cyngor cyfrinachol a diduedd am ddim ar ddyled, neu i gael manylion ble i gael cyngor o'r fath yn eich ardal chi.

Gwasanaeth Cyngori Ariannol

Er mwyn cael adnoddau arian, gwybodaeth a chyngor diduedd a hawdd eu deall am ddim, ewch i www.moneyadviceservice.org.uk neu ffoniwch 0800 138 0555 (Cymraeg) neu 0800 138 7777 (Saesneg) er mwyn siarad â Chynghorydd Arian.

Money Advice Scotland

Os ydych yn byw yn yr Alban, ffoniwch 0141 572 0237 neu ewch i www.moneyadvicescotland.org.uk i gael manylion cyswllt am gyngor ar ddyled yn eich ardal leol.

Cyngor ar Bopeth

I gael cyngor a gwybodaeth am ddyled a phynciau eraill, ewch i'ch Cyngor ar Bopeth leol (mae'r cyfeiriad yn y llyfr ffôn) neu ewch i www.citizensadvice.org.uk.

Citizens Advice Northern Ireland

Os ydych yn byw yng Ngogledd Iwerddon, ffoniwch 0800 028 1881, anfonwch neges e-bost i debt.advice@citizensadvice.co.uk ewch i www.citizensadvice.co.uk i gael cyngor ar ddyled.

Cyngor ar Bopeth Cymru

Os ydych yn byw yng Nghymru, galwch llinell gymorth 'Adviceline' ar 0300 330 1313 i siarad gyda rhywun am eich dyledion. Mae galwadau yn costio 12c y funud o linellau ffôn sefydlog, neu rhwng 3c a 45c o ffôn symudol, neu ewch i'r wefan (Saesneg yn unig) www.citizensadvice.org.uk/wales/debt-and-money/help-with-debt/get-help-with-your-debts/get-help-with-your-debts

AdviceUK

Mae aelod-ganolfannau yn cynnig cyngor ar ddyledion gan gynnwys cyngor arbenigol i gymunedau lleiafrifol a phobl ag anableddau – www.adviceuk.org.uk neu ffoniwch 0300 777 0107.

Cristnogion yn erbyn Tlodi (CAP)

I gael cyngor ar ddim ar ddyled yn eich cartref, edrychwch i weld pa godau post a gwmpesir yn www.capuk.org ac yna ffoniwch 0800 328 0006.

Y Llinell Ddyled Genedlaethol

Os ydych yn byw yng Nghymru, Lloegr neu'r Alban ffoniwch 0808 808 4000 neu ewch i www.nationaldebtline.org i gael cyngor a gwybodaeth am ddyled.

Elusen Ddyled StepChange

I gael cyngor ar ddyled ledled y DU ffoniwch 0800 138 1111 neu ewch i www.stepchange.org.

Sefydliadau defnyddiol eraill

Cyngor Cyfreithiol Sifil

Gallwch gael cyngor cyfreithiol os yw eich cartref mewn perygl. Ewch i www.gov.uk/civil-legal-advice neu ffoniwch 0845 345 4345.

Gwasanaeth yr Ombwdsmon Ariannol

Os oes gennych gwyn na allwch ei datrys gyda'ch benthyciwr, efallai y gall Gwasanaeth yr Ombwdsmon Ariannol eich helpu - ffoniwch 0300 123 9123 neu 0800 023 4567 neu ewch i www.financial-ombudsman.org.uk.